TILAA KAIKILLE

Kotouttamisohjelma 2021 – 2025

Seinäjoki

AVARUUDEN PÄÄKAUPUNKI

Sisältö

Sanastoa s. 3

1. Esipuhe s. 4

Tiivistelmä s. 5

2. Johdanto s. 6

Seinäjoella on tilaa kaikille s. 7

3. Kotouttamisohjelman lähtökohdat Seinäjoella s. 8

3.1. Maahanmuuttajat Suomessa ja Seinäjoella s. 9

3.2. Kotouttamistyö Seinäjoella s.12

4. Kotouttamisohjelman teemat s. 13

4.1. Työllisyys ja yrittäminen s. 14

MONI-info on maahanmuuttajan portti Seinäjoelle s. 17

4.2. Yhdenvertaiset palvelut läpi elämän s. 18

Elinikäisen oppimisen mahdollisuudet s. 23

Kotipesä-opetusmalli s. 26

Kohtaaminen kotoutumisen tukena s. 28

Seinäjoen kansalaisopisto ja Työllistämö s. 33

Ohjaamo s. 34

Kunnan kotouttamispalvelut ja sosiaali- ja terveyspalvelut – yhteinen tehtävä s. 35

Seinäjoen kaupungin pakolaistyö s. 37

Terveyspalvelut s. 39

4.3. Elämäni Seinäjoki s. 42

5. Seuranta ja arviointi s. 45

Ulkomaan kansalaiset kunnittain 2020 s. 53

Lopetus s. 54

Sanastoa

Maahanmuuttaja
Suomeen pysyvästi muuttanut henkilö. Yläkäsitteenä yleinen kuvaamaan erilaisista syistä ja lähtömaista maahan muuttaneita henkilöitä.

Ulkomaalainen
Ulkomaan kansalainen. Henkilö, jolla ei ole Suomen kansalaisuutta.

Vieraskielinen
Henkilö, jonka äidinkieli on joku muu kuin suomi, ruotsi tai saame.

Ulkomaalaistaustainen
Henkilö, joka on itse syntynyt ulkomailla (1. polven maahanmuuttaja) tai henkilö, jonka molemmat vanhemmat ovat tai ainoa tiedossa oleva vanhempi on syntynyt ulkomailla (2. polven maahanmuuttaja).

Pakolainen
Henkilö, joka saa kansainvälistä suojelua, koska hänellä on perusteltu syy pelätä joutuvansa kotimaassa vainotuksi rodun, vakaumuksen, kansallisuuden, tiettyyn yhteiskuntaluokkaan kuulumisen tai poliittisen mielipiteen vuoksi. Suomeen pakolaisia saapuu sekä kiintiöpakolaisina että turvapaikanhakijoina.

Kiintiöpakolainen
Henkilö, jolla on YK:n pakolaisasiain päävaltuutetun myöntämä asema ja jolle on myönnetty maahantulolupa vuosittain valtion tulo- ja menoarvion yhteydessä päätettävän pakolaiskiintiön puitteissa.

Turvapaikanhakija
Turvapaikan hakijalla tarkoitetaan ulkomaalaista, joka hakee suojelua ja oleskeluoikeutta vieraasta valtiosta.

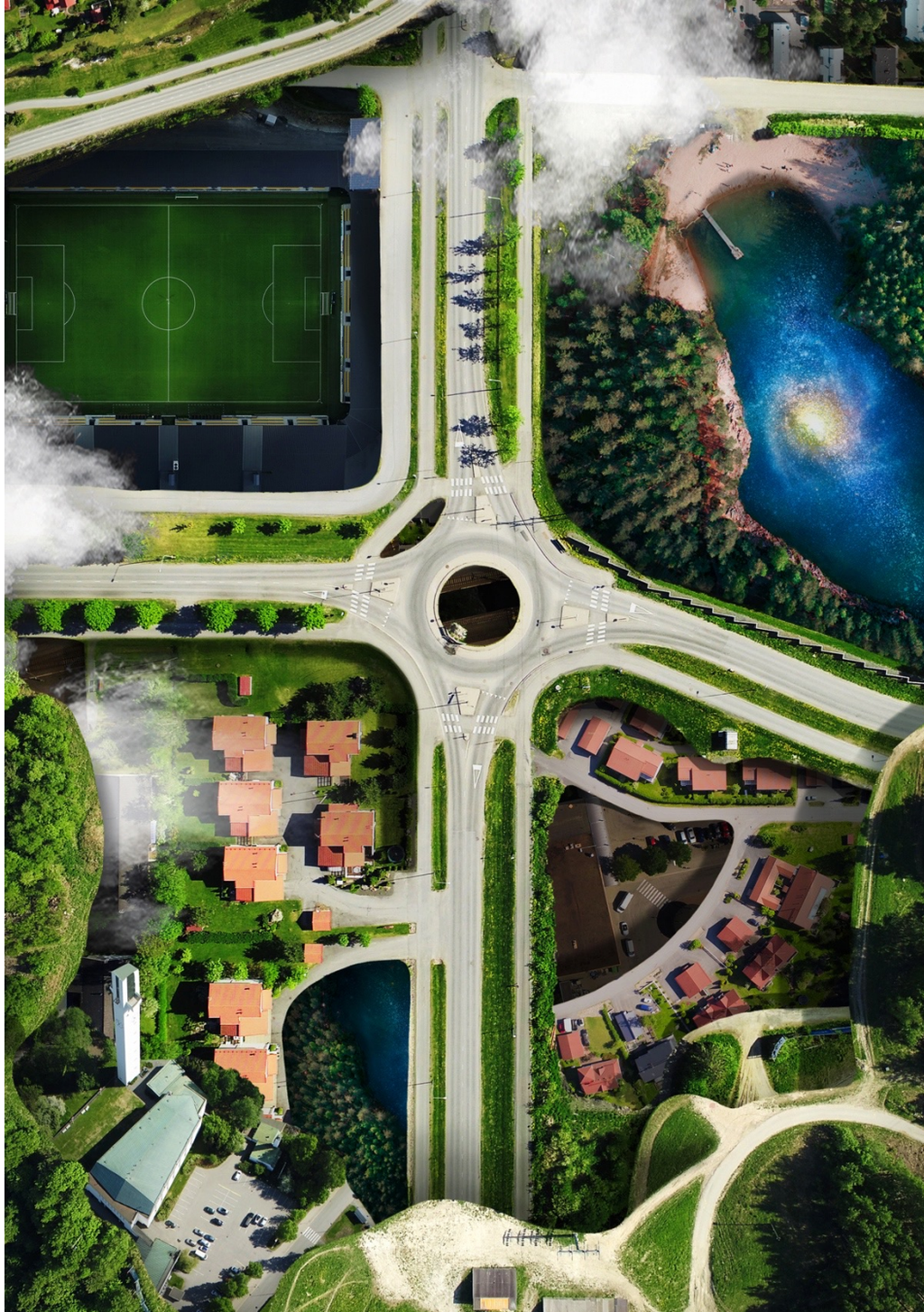

1. Esipuhe

Yhdeksi meistä

Seinäjoen kaupungin kotouttamisohjelma on viesti Seinäjoelle asettuville maahanmuuttajille. Kotouttamisohjelma on viesti siitä, että me haluamme maahanmuuttajien tuntevan itsensä yhdeksi meistä.

Seinäjoen kaupungin arvona on vastuullisuus. Vastuullisuus on ohjannut myös kotouttamisohjelman tekemistä. On vastuullista, että pyrimme edistämään työikäisen maahanmuuttajaväestön työllisyyttä ja koulutusta. Yhtä lailla on vastuullista, että edistämme kaikkien maahanmuuttajien kotoutumista suomalaiseen ja seinäjokelaiseen yhteiskuntaan ja arkeen.

Seinäjoki tarvitsee maahanmuuttoa, jotta palvelut voidaan turvata ja jotta yrityksillä on myös tulevaisuudessa riittävästi työvoimaa. Seinäjoki tarvitsee maahanmuuttoa myös osaamisensa ja kulttuurinsa rikastajana, uusien yhteyksien synnyttäjänä ja kaupungin tulevaisuuden rakentajana.

Kotouttamisohjelma ilmentää pyrkimystä tehdä asiat paremmin. Se on sekä kuvaus nykyisestä toiminnasta, että myös kehitysohjelma kotouttamisen edistämiseksi. Jatkossa kotouttamisohjelmaa tarkistetaan valtuustokausittain niin, että ohjelma aina vastaa parhaimmalla mahdolliselle tavalla hyvän kotouttamisen tavoitteeseen.

Kiitos kaikille kotouttamisohjelman laatimiseen osallistuneille.

Jaakko Kiiskilä,
kaupunginjohtaja

Tiivistelmä

Kotouttamisohjelmaan on kirjattu Seinäjoen kaupunkistrategiaa mukaillen keskeisimmät tavoitteet vuoteen 2026. Kunnan rooli maahanmuuttajien kotouttamisessa vahvistuu ja kasvaa hyvinvointialueiden muodostumisen myötä. V. 2023 lähtien sosiaali- ja terveyspalvelut järjestetään Etelä-Pohjanmaan hyvinvointialueen toimesta ja yhteistyö-käytäntöjen luominen heidän kanssaan on asiassa keskeistä.

Uusi kotouttamisohjelma edistää kotouttamisen näkyvyyttä Seinäjoella sekä tunnistettavuutta yhteistyön tarpeelle eri toimialojen kesken unohtamatta kolmannen sekä neljännen sektorin arvokasta osallisuutta kotouttavaan työhön. Kotouttamisohjelma päivitetään vastaamaan kunnan laatimia kehittämislinjauksia ja tavoitteita. Kaupunkistrategian visiona on tekemisen ja onnistumisen kaupunki, jonka toiminnan ohjaavana punaisena lankana toimii poikkihallinnollinen yhteistyö. Tämän uudistuvan kotouttamisohjelman tarkoitus on olla osana Seinäjoen kunnan työn suunnittelua, täsmentää ne kotouttamista edistävät kunnan tavoitteet, jotka siis nivoutuvat jo kunnassa voimassa olevaan kuntastrategiaan. Ohjelman tarkoituksena on myös herätellä avointa keskustelua kansainvälistyvässä kunnassamme ja luoda vankkaa pohjaa kaksisuuntaiselle kotoutumiselle.

Kasvukeskuksessamme työperäinen maahanmuuttajaväestö korostuu ja on kasvussa. Seinäjoki tahtoo näyttäytyä avoimena ja lähestyttävänä kaupunkina kaikille kuntalaisille, niin maahanmuuttajataustaisille, kuin vieraskielisille. On tärkeää tässä kohtaa tunnistaa maahanmuuttajan osaamista, tehostaa työllistymistä huomioimalla työhön sekä koulutukseen ohjautuvuuden nivelvaiheet sekä tukea yritystoimintaa. Kunta haluaa taata yhdenvertaiset palvelut kaikille kuntalaisilleen. Tässä kohdentuu tarve nähdä Seinäjoen vastaanottavuus, palveluiden saavutettavuus sekä hyvien väestösuhteiden toimivuus. Seinäjoen arvoina on myös rohkeus olla edelläkävijänä ja kantaa vastuullisuutta rakentaakseen kestävän kehityksen kaupungin, joka on "kaikkien Seinäjoki". Kotouttamisohjelma suo mahdollisuuden tarkastella Seinäjoen vetovoimaisuutta ja sen palvelurakenteita. Kattavalla katsauksella nostetaan esille kehittämiskohteita, jotta voimme määrätietoisesti tavoitella sujuvaa kotouttamista Seinäjoella.

Kotouttamistyö on kunnassa kokonaisvaltaista, kaikkia kuntalaisia ja päättäjiä osallistavaa työtä. Ohjelmassa korostetaankin erityisesti kehittämisteemoja, jotka nousevat näiden kaupunkistrategioiden pohjalta. Ohjelman tarkoituksena ei ole listata jo hyväksi nähtyjä käytänteitä kotouttamistyössä kunnassamme vaan suunnata näiden teemojen myötä fokus eri toimialojen kohdennettuihin tavoitetiloihin kotoutumisen edistämiseksi Seinäjoella. Teemoja tarkastellaan eri toimijoiden laatimilla tavoitteilla. Toimenpiteet tavoitteen saavuttamiseksi kuvataan tiivistettyinä ja näille esitetään mittarit sekä vastuutahot, jolloin kunnassa voidaan vuosittain kotouttamisohjelman voimassaoloajan seurata niiden toteutumista.

Kotouttamisohjelma on hyväksytty kaupunginvaltuustossa
25.4.2022, § 43.

2. Johdanto

Maahanmuuttajien kotoutumista tuetaan kunnan kaikkien toimijoiden yhteistyönä. Seinäjoella tahdotaan rakentaa sellaista kaupunkia, jossa kaikilla on turvallista asua, kotoutua ja viihtyä. Jotta tällaista ilmapiiriä päästään rakentamaan kunnassamme, maahanmuuttajuus nähdään laajempana käsitteenä. Kotoutumista ei käsitetä pelkästään kotouttamisen asiantuntijoiden vastuuna vaan eri toimialoja osallistavana toimintatapana. Seinäjoki haluaa pohjata työtään hyvään johtamiseen. Johdon sitoutuminen yhdenvertaistamiseen, syrjinnän puuttumiseen luo perustan kaikki väestöryhmät ja vähemmistöt huomioivalle työlle Seinäjoella. Inklunsiivinen työkulttuuri luo yhteenkuuluvuuden tunteen. Rakenteissa asti tapahtuva työ heijastaa koko Seinäjoelle yhtenäistä tahtotilaa, Seinäjoella on tilaa kaikille. Vuoropuhelua herätetään ja kannustetaan enemmistöä mukaan, jotta inkluusio toteutuisi Seinäjoella.

Maahanmuuttajien kotoutumisen edistämisestä on säädetty laki. Sen mukaan kunnalla on yleis- ja yhteensovittamisvastuu maahanmuuttajien kotouttamisen kehittämisestä sen suunnittelusta ja seurannasta. Kunnalla on vastuu kotouttamisohjelman laatimisesta, ohjelman toimeenpanosta, toteuttamisesta ja vaikutusten seurannasta. Toimenpiteet ja palvelut tulee suunnitella siten, että niillä edistetään ja tuetaan tehokkaasti sekä oikea-aikaisesti edistää maahanmuuttajien kotoutumista. Ohjelma hyväksytään kunnanvaltuustossa ja se otetaan huomioon myös kunnan talousarviota ja -suunnitelmaa laadittaessa.

Suomen väestö ikääntyy ja keskittyy. Muutoksen seurauksen työikäisen väestön osuus pienenee ja pääosassa kuntia huoltosuhde kehittyy hyvin negatiiviseen suuntaan.

Seinäjoki on yksi Suomen harvoista kasvukeskuksista. Kasvukeskuksena Seinäjoki on saanut muuttovoittoa ja myös huoltosuhde on ollut kaupungin elinvoimaisuutta tukeva.

Seinäjoen väestönkasvu on perustunut sekä syntyneiden enemmyyteen että muuttoliikkeeseen. Väestönkasvun tekijöistä on viime vuosina erityisesti maahanmuuton merkitys korostunut. Lähivuosina Seinäjoki kohtaa voimistuvan kilpailun työvoimasta. Sekä yrityksillä että julkisella sektorilla on kasvavana haasteena saada työvoimaa, joka osaamisen ja kouluttautumisen kautta pystyy varmistamaan yritysten ja palvelutuotannon jatkuvuuden. Seinäjoki tarvitsee maahanmuuttoa. Maahanmuuttajien määrä tulee kasvamaan ja heidän suhteellinen osuus koko väestöstä lisääntyy. Tällä hetkellä maahanmuuttajia on väestöstä n. 2,5 - 3 %, mikä on Suomen maakuntakeskusten alhaisin määrä. Maahanmuutto on myös osa korkeakoulupolitiikkaamme. Seinäjoen ammattikorkeakoulun strategia painottaa kansainvälisten opiskelijoiden määrän kasvattamista. Ammattikorkeakoulu tavoittelee myös oman henkilökuntansa kansainvälistymistä uusissa rekrytoinneissaan. Seinäjoki kantaa myös vastuunsa pakolaisten vastaanotossa. Meillä on hyvä ja toimiva kotouttaminen, jossa myös valtio on osaltaan resursoimassa toimintaa.

Seinäjoella tahdotaan rakentaa sellaista kaupunkia, jossa kaikilla on **turvallista asua, kotoutua ja viihtyä**.

Seinäjoella on tilaa kaikille

Seinäjoen kotouttamisohjelman teemat:

- Työllisyys ja yrittäjyys
- Yhdenvertaiset palvelut läpi elämän
- Elämäni Seinäjoki

3.

Kotouttamisohjelman lähtökohdat Seinäjoella

3.1. Maahanmuuttajat Suomessa ja Seinäjoella

Tilastollisesti maahanmuuttajataustaista väestönosaa kuvataan yleisimmin kansalaisuuden tai äidinkielen perusteella. Tilastokeskuksen mukaan Suomessa asui vuoden 2020 lopussa 444 031 ulkomaalaistaustaista henkilöä. Kaikista ulkomaalaistaustaisista henkilöistä puolet asuu pääkaupunkiseudulla. Ulkomaalaistaustaisista selvästi suurin ryhmä olivat edelleen henkilöt, joiden taustamaa on Venäjä tai entinen Neuvostoliitto. Seuraavaksi suurimmat ryhmät ovat virolaistaustaiset, irakilaistaustaiset ja somalialaistaustaiset. Tilastokeskus kertoo saksalais- ja brittiläistaustaisten pudonneen taulukosta viimeisen kymmenen vuoden aikana ja heidän tilalleen nousseen syyrialaistaustaiset sekä filippiiniläistaustaiset.

Tilastokeskuksen väestörakennetilaston mukaan Suomessa vakituisesti vuoden 2020 lopussa asuneista 30-34-vuotiaista henkilöistä joka seitsemäs oli ulkomaalaistaustainen. Pääkaupunkiseudulla 30-34-vuotiaista jso joka neljäs oli ulkomaalaistaustainen.

Ulkomaalaistaustainen väestö on keski-iältään suomalaistaustaista nuorempaa, keski-ikä on 37,8 vuotta. Suomalaistaustaisen väestön keski-ikä vuoden 2020 lopussa oli 44,2 vuotta. Pääkaupunkiseudun alle kouluikäisistä joka neljäs on ulkomaalaistaustainen. Kunnittain tarkasteltuna ulkomaalaistaustaisten osuus alle kouluikäisistä oli Manner-Suomessa korkein Närpiössä (31 %) ja Vantaalla (30 %). Maakunnittain tarkasteltuna ulkomaalaistaustaisten osuus alle kouluikäisistä on matalin Keski- ja Etelä-Pohjanmaalla, n. kolme prosenttia. [1]

Suomen virallinen tilasto (SVT): Väestörakenne [verkkojulkaisu].
ISSN=1797-5379. Vuosikatsaus 2019. Helsinki: Tilastokeskus [viitattu: 16.9.2020].
Saantitapa: http://www.stat.fi/til/vaerak/2019/02/vaerak_2019_02_2020-05-29_tie_001_fi.htm

Ulkomaan kansalaiset sukupuolen mukaan 1990–2019

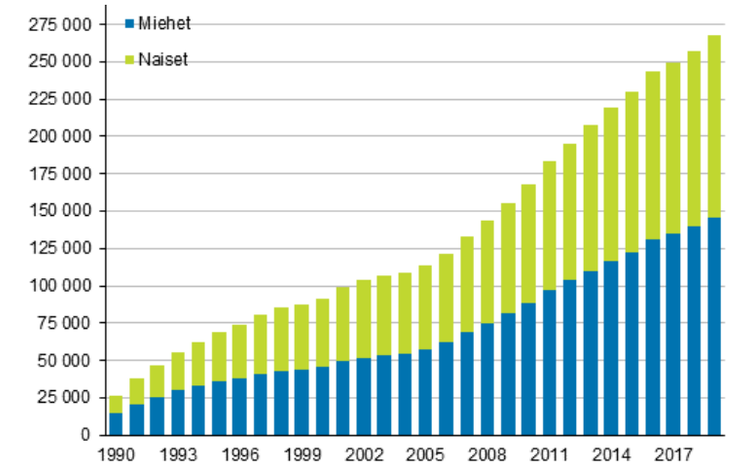

Ulkomaalaistaustaisten osuus väestöstä iän mukaan 2020

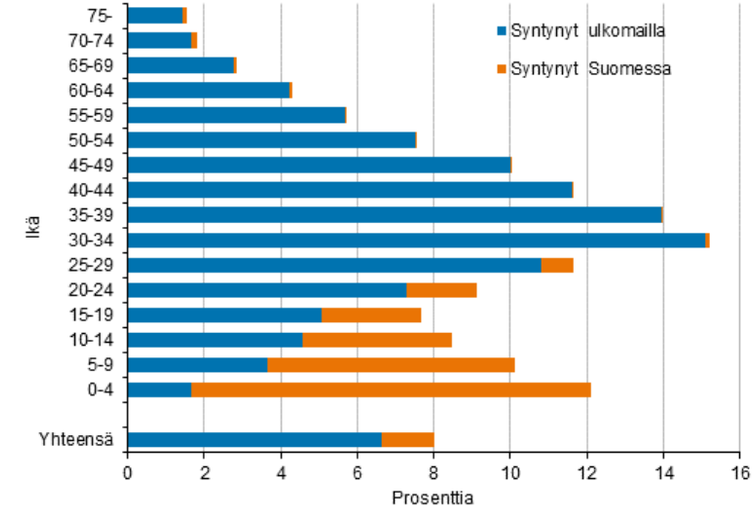

Lähde: Väestörakenne, Tilastokeskus

Äidinkielen mukaan tarkasteltuna suurimmat vieraskieliset ryhmät Suomessa ovat venäjää ja viroa puhuvat. Viimeisten kymmenen vuoden aikana ei koko maassa merkittävää muutosta ole tapahtunut lukuun ottamatta arabian, kurdin ja persian nousu ohi kiinan kielen. Myös Seinäjoella arabiaa puhuvien määrä on ylittänyt englantia puhuvien määrän vuonna 2019. Seinäjoen puhutuimmat kielet löytyvät ohjelman lopusta, liitteestä 3.

Kielikirjo Seinäjoella on kasvussa ja muita kieliä kuin suomea, ruotsia tai saamea Seinäjoella puhuu äidinkielenään yhä useampi.
Kielistä puhutuimmat ovat venäjä ja viro.

Suurimmat vieraskieliset ryhmät 2009 ja 2019

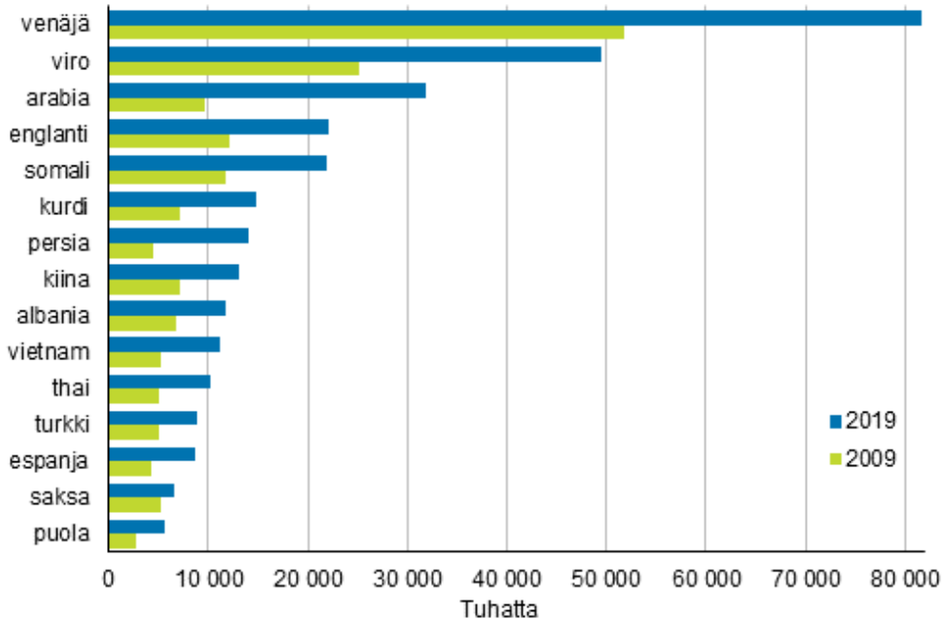

Lähde: Väestörakenne 2019, Tilastokeskus

Ulkomaalaistaustaisten osuus väestöstä maakunnittain 2019, %

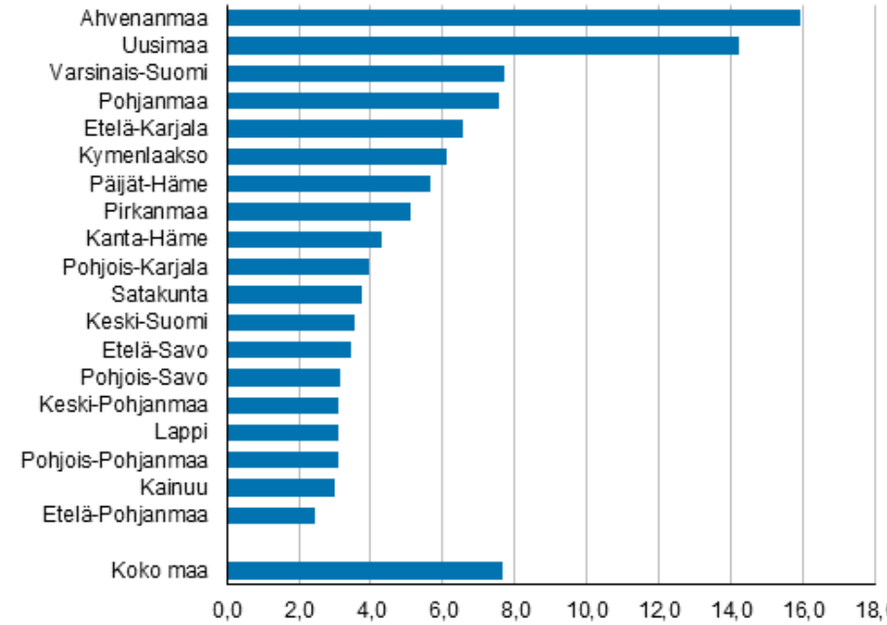

Lähde: Väestörakenne 2019, Tilastokeskus

Taulukko 1. Ulkomaan kansalaiset Seinäjoella 2010-2020

Seinäjoki	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Väestö yhteensä	57811	58703	59556	60354	60880	61530	62052	62676	63288	63781	64130
Ulkomaan kansalaiset	669	765	895	935	1020	1021	1080	1059	1079	1178	1208
% väestöstä	1,2	1,3	1,5	1,5	1,7	1,7	1,7	1,7	1,7	1,8	1,9

Taulukko 2. Vieraskielinen väestö Seinäjoella 2010-2020

Seinäjoki	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Vieraskieliset yhteensä	831	940	1090	1205	1335	1388	1489	1526	1572	1733	1834

3.2. Kotouttamistyö Seinäjoella

Yhdenvertaisuuslain mukaan kunnan tulee kaikessa toiminnassaan edistää yhdenvertaisuutta tavoitteellisesti ja suunnitelmallisesti. Maahanmuuttajien kotoutumiseen Seinäjoelle vaikuttavat kaupungin järjestämät palvelut, asenteet niin kuntalaisten kuin maahanmuuttajien keskuudessa sekä maahanmuuttajien aktiivisuus, kulttuuriarvot, heidän resurssinsa ja kotoutumismotivaationsa. Tärkeänä tekijänä kotoutumisprosessissa pidetään suomen kielen opiskelua. Maahanmuuttotyö on pitkälti yhteistyötä maahanmuuttajien ja kaupungissa toimivien eri yhteistyötahojen kanssa. Asennetyö tulee näkyä jokapäiväisessä elämässä. Erityistä tiedotusta ja laajempaa asennetyötä tarvitaan kotouttamisen ja siten kotoutumisen edistämiseksi.

Seinäjoen kaupunkistrategian mukaan Seinäjoen kaupungilla on maakunnan pääkaupunkina vastuu ja mahdollisuus kehittää Seinäjokea kansallisesti merkittävänä kaupunkiseutuna ja -ympäristönä. Globalisaatiokehitys heijastuu vaateina kansainvälisesti kilpailukykyisen yritys- ja asuinympäristön kehittämiseen.

Seinäjoelle on saapunut tasaiseen tahtiin maahanmuuttajia mm. työperäisesti, avioliittojen, kansainvälisten opiskelijoiden ja erityisesti maailmalla tapahtuvan muuttoliikehdinnän myötä. Kansainvälistymisen aiheuttamat palveluntarpeet tulevat olemaan sekä maakuntakeskuksen että ympäröivien maaseutumaisten alueiden keskeinen haaste tänä päivänä. Toimiva ja asiantunteva maahanmuuttoon liittyvä alkuvaiheen ohjaus ja neuvonta edesauttavat koko kunnan toimintaa.

Huomio kotouttamistyössä kiinnitetään tehokkaaseen alkuvaiheen kotoutumiseen. Tämän saavuttamiseksi korostuu monialaisen yhteistyön tarve kunnassamme. Yhä enenevissä määrin on tärkeää saada myös kotoutujat itse mukaan kotouttamisen toimijoiksi.

Seinäjoki on myöntänyt vuodesta 1993 lähtien kuntapaikan yhteensä 244 pakolaiselle. Ensimmäinen 31 hengen ryhmä saapui vuonna 1993 ja vuonna 2001 saapui 26 hengen ryhmä, josta vastaanottotoiminta sen nykymuodossa sai alkunsa. Kiintiöpakolaisina Seinäjoelle on saapunut mm. afgaaneja, myanmarilaisia, kongolaisia ja syyrialaisia. Pitkittyneiden kansainvälisten konfliktien ja sotien vuoksi turvapaikanhakijoiden määrä kasvoi Suomessa ja muualla Euroopassa vuonna 2015. Tämä liikehdintä näyttäytyi myös Seinäjoelle asti. Kunta onkin vastaanottanut useita turvapaikansaaneita, jotka ovat valinneet Seinäjoen pysyvämmäksi asuinsijakseen. Seinäjoella tällä hetkellä kotouttamispalveluiden piirissä olevien turvapaikansaaneiden lukumäärä on suhteessa suurempi pakolaisina vastaanotettujen määrään.

Näiden erilaisten, monimuotoisten kuntaan muuttamissyiden vuoksi onkin tärkeää tarkastella kotoutumisen näyttäytymistä Seinäjoella tällä hetkellä nykytilanteen valossa. Tämä mahdollistaa parhaimmillaan uudenlaisten palvelutarpeiden huomioimista sekä kotoutumisen edistämisen valtavirtaistumista.

4.

Kotouttamisohjelman teemat

4.1. Työllisyys ja yrittäminen

Tavoitteena on, että hyvin kotoutuneet maahanmuuttajat tuovat oman osaamisensa työmarkkinoiden käyttöön ja Seinäjoki menestyy kansallisilla mittareilla. Osaamisen tunnistaminen on joustavaa. Seinäjoki on houkutteleva muuttokohde. Yrittäjähenkisten maahanmuuttajien mahdollisuuksia yrittäjäksi ryhtymiseen tuetaan. Aloittaville yrityksille suunnatut yrityspalvelut ovat maahanmuuttajien käytössä ja niitä kehitettäessä huomioidaan palvelun saanti suomen lisäksi myös muilla kielillä. Kaupunki hyödyntää aktiivisesti eri rahoituskanavia ja kehittämishankkeita asiakaslähtöisten kotouttamispalvelujen kehittämisessä. Hankkeet voivat olla myös poikkihallinnollisia ja kuntarajat ylittäviä. Työnantajana kaupunki edistää maahanmuuttajien yhdenvertaista asemaa työmarkkinoilla.

Taulukko 3. Työllisyys ja yrittäminen, osa 1/2

Tavoitteet	Toimenpiteet tiivistettynä	Mittarit	Vastuutahot
Kansainvälisten osaajien ja erityisasiantuntijoiden houkutteleminen.	Alueen kärkiyritysten ja oppilaitosten kanssa tehtävä yhteistyö, markkinointiviestintä.	• kansainvälisten erityisasiantuntijoiden määrän kaksinkertaistaminen (epanet professuurit ja tutkimusryhmät)	Into Seinäjoki, oppilaitokset, yliopistokeskus
Työperäisen maahanmuuton kehittäminen.	Yritysten ja oppilasta kanssa tehtävä yhteistyö. Tutkimustiedon hyödyntäminen.	• työikäiset maahanmuuttajat, lkm • ulkomaalaisten ja -taustaisten työllisyys, %	Työllisyyspalvelut, työllisyyden kuntakokeilu, Into Seinäjoki, oppilaitokset, ELY-keskus
Maahanmuuttajien osaamisen tunnistaminen, monikulttuuriset työllisyydenhoidon palvelut vahvistuvat.	Kehitetään heikoimmassa työmarkkina-asemassa oleville suunnattua ohjausta ja valmennusta alueen oppilaitosten kanssa. Työpaikoilla tapahtuvan osaamisen tunnistaminen. Kehitetään valmiuksia toimia monikulttuuriseen työhön.	• eteenpäin ohjautuneiden määrä, % • opinnollistamisen määrät • työhön tai koulutukseen sijoittuvien osuus työllisyydenhoidon palveluita käyttäneistä	Työllisyyspalvelut, työllisyyden kuntakokeilu, maahanmuuttajien ohjaus- ja neuvontapalvelu MONI, , Ohjaamo, oppilaitokset, kansalaisopisto
Seinäjoella opiskelleet ulkomaalaiset työllistyvät alueelle.	Yritys- ja oppilaitosyhteistyö. Uusien kumppaneiden löytäminen. Maahanmuuttajien ohjaus- ja neuvontapalvelu MONI 2020-2023.	• tutkinnon jälkeinen sijoittuminen alueelle • uusien yrityskumppanien määrä	Oppilaitokset, Ohjaamo, Maahanmuuttajien ohjaus- ja neuvontapalvelu MONI
Maahanmuuttajien työllisyystilanne paranee.	Työllisyyden kuntakokeilun valmennustyö. Yhteistyö alueen työnantajien ja Into Seinäjoen kanssa.	• ulkomaisten työttömien osuus ulkomaisesta työvoimasta, % • työllistyneiden osuus työvoimasta, % • ulkomaalaisten työllisyysaste, %	Työllisyyspalvelut, työllisyyden kuntakokeilu, maahanmuuttajien ohjaus- ja neuvontapalvelu MONI

→

Taulukko 3. Työllisyys ja yrittäminen, osa 2/2

Tavoitteet	Toimenpiteet tiivistettynä	Mittarit	Vastuutahot
Yrittäjyyttä tuetaan vaihtoehtona työllistymiseen.	Kaupunki tiivistää yhteistyötä eri toimijoiden kanssa neuvontapalvelujen kehittämiseksi. Työllisyyden kuntakokeilun starttirahat mahdollisuutena.	• ulkomaalaistaustaisten yrittäjien osuus, %	Työllisyyspalvelut, työllisyyden kuntakokeilu, Into Seinäjoki, Uusyrityskeskus, ELY-keskus
Kaupunki on mukana maahanmuuttajatyön kehittämishankkeissa.	Kaupunki hakee aktiivisesti mukaan pilottikokeiluihin ja hakee ulkopuolista rahoitusta. Maahanmuuttajien ohjaus- ja neuvontapalvelu MONI.	• hankkeiden mittarit työllistymiseen ja koulutusväylien kasvuun • pilottikokeilujen määrä, lkm	Elinvoima ja kilpailukyvyn toimiala
Maahanmuuttajien toimeentulotukiriippuvuus laskee.	Maahanmuuttajat ovat oikeiden palvelujen piirissä eivätkä ole syrjäytyneitä ja ovat lähempänä työelämää, osallisuuden tunne on vahva.	• maahanmuuttajien toimeentulotuen määrä pienenee	Ei yksittäistä vastuutahoa, liittyy työllistymiseen ja koulutukselliseen yhdenvertaisuuteen
Työllistymistä edistetään tarjoamalla mm. tuettuja työkokeiluja ja jatkotyöllistymistä edistävää työhönvalmennusta.	Tarjotaan matalankynnyksen mahdollisuuksia työpajoissa. Uudenlaisia väyliä. Lisätään työkokeiluja yrityksissä ja tarjotaan sinne työhönvalmennuksien tuki.	• työhön tai koulutukseen sijoittuvien osuus työllisyydenhoidon palveluita käyttäneistä • eteenpäin ohjautuneet, lkm	Työllisyyspalvelut, Työllisyyden kuntakokeilu, INTO Seinäjoki
Vieraskielisiä työntekijöitä työskentelee erilaisissa kaupungin yksiköissä ja myös esimies- ja asiantuntijatehtävissä.	Lisätään ulkomaalaistaustaisen henkilöstön osuutta. Tarjotaan aktiivisesti harjoittelu- ja työssäoppimisen paikkoja.	• suhdeluku vieraskielisten ja maahan-muuttajataustaisten henkilöstöosuuksissa • niiden yksiköiden osuus, joissa työskentelee ainakin yksi vieraskielinen työntekijä • ulkomaalaisten harjoittelupaikkojen kehitys toimialoilla	Henkilöstöhallinto, työllisyyspalvelut, toimialojen johto

Esittelyssä:

MONI-info on maahanmuuttajan portti Seinäjoelle

Maahanmuuttajien ohjaus- ja neuvontapalvelu MONI palvelee kaikkia kaupunkimme maahanmuuttajia Suomessa työllistymiseen liittyen. Keväällä 2020 avattu palvelu kokoaa suomalaiseen yhteiskuntaan, asumiseen ja eri julkisiin sekä yksityisiin palveluihin liittyvää tietoa yhden katon alle. Neuvontapisteeseen voi tulla hakemaan apua ja neuvoja maksutta eri elämäntilanteisiin liittyvissä asioissa. Palveluja saa myös verkon välityksellä. Palvelupiste myös jakaa tietoa maahanmuutosta ja maahanmuuttajista kaupungin toimijoille ja yhteistyötahoille.

Tavoitteena on luoda Seinäjoelle pysyvä toimintamalli koordinoitujen maahanmuuttajien tieto-, neuvonta- ja ohjauspalvelujen toteutukseen. MONI-hanketta rahoittaa vuosina 2020-2022 Euroopan Unionin Sosiaalirahasto. Hankkeen rahoituksen on myöntänyt Keski-Suomen Ely-keskus.

4.2. Yhdenvertaiset palvelut läpi elämän

Seinäjoen varhaiskasvatus ja esiopetus

Maahanmuuttajan kotoutuminen on ymmärrettävissä yksilöllisenä koko perhekokonaisuuden huomioivana prosessina. Kunnan palvelut tukevat lasta perheineen kasvamaan kahden kulttuurin kansalaiseksi. Varhaiskasvatuksessa maahanmuuttajalasten tuki ulottuu perheen arkeen, tuettaessa vanhempia vanhemmuuteen heille uudessa kulttuurissa sekä kiinnitetään erityisentuen tarve lasten/nuorten kasvuun ja kehitykseen. Seinäjoelle ei ole muodostunut maahanmuuttajien asuinalueellisia keskittymiä. Valmiudet vastaan ottaa monikulttuurisen perheen lapsia lähimpään päivähoitoon näyttäytyy jokaisessa kunnan päiväkodissa. Lasten kehitystä ja sopeutumista seurataan lapsikohtaisesti eri pedagogisin menetelmin, sekä tuetaan perheen vanhempia myös vahvistamaan lapsen omaa äidinkieltä sekä arvokasta kulttuuriperintöä. Monikulttuurisuus nähdään rikastuttavana. Varhaiskasvatus tekeekin vahvaa ennaltaehkäisevää työtä yhteenkuuluvuuden luomiseksi sekä hyvien väestösuhteiden luomiseksi lasten kasvatuksessa kuin myös koko päivähoidon henkilökunnan ja koko asiakasperheen huomioiden. Seinäjoella varhaiskasvatus pyrkii saavuttamaan työllään positiivisen diskriminaation edistämistä. Työssä pyritään huomioimaan alueiden lasten hyvinvoinnin lisäämistä, yhdenvertaisuutta ja riittävän tuen takaamista. Pienryhmätoimintoja kehitetään, vuorovaikutusosaamista ja ammattilaisten yhteistyötä vahvistetaan.

Tiesitkö että,

Lintuviidan päiväkodissa puhutaan kahdeksaa eri kieltä. Mikäli yhteistä kieltä ei alkuun löydy kommunikointi tapahtuu kuvakorttien ja tukiviittomien avulla. Myös selkosuomi on käytössä.

9
7
8
6

Taulukko 4. Kotoutumista kaiken ikää, osa 1/3

Tavoitteet	Toimenpiteet tiivistettynä	Mittarit	Vastuutahot
Lapsen hyvinvoinnin varmistaminen varhaiskasvatuksen ja esiopetuksen ammatillisella toiminnalla.	Ammattitaitoinen henkilöstö. Perustehtävä lähtöinen työkulttuuri ammatillisella henkilökunnalla. Perheen kulttuuriin tutustuminen ja tiedon hyödyntäminen perustehtävän suunnittelussa ja kehittämisessä. Aloituskeskustelu perheen kanssa. Suomalaiseen kulttuuriin ja varhaiskasvatukseen tutustuminen.	• oman toimintayksikön arvioinnin tulokset ohjaavat johtamista ja kaikkea toimintaa • pedagogisen johtamisen kehittäminen on aloitettu ja rakenteet sovittu jokaisessa yksikössä • toiminnan vaikutusten arvioiminen on oltava lapsiperusteista sekä varhaiskasvatuksessa että esiopetuksessa • arviointityökalu pysyvästi toiminnassa käytössä ja koulutetut omat havainnoitsijat • oman toiminnan vaikuttavuuden arvioiminen ja tietoisuuden lisääminen kunnan muilla toimialoilla. em. esille tuominen ja työn ns. itsestäänselvyyksien esille tuominen	Varhaiskasvatusjohtaja, varhaiskasvatuksen aluejohtajat, varhaiskasvatuksen esimiehet ja varhaiskasvatuksen henkilöstö

→

Taulukko 4. Kotoutumista kaiken ikää, osa 2/3

Tavoitteet	Toimenpiteet tiivistettynä	Mittarit	Vastuutahot
Tasa-arvo ja yhdenvertaisuus.	1. Osallistumisen ja osallisuuden lisääminen ja mahdollistaminen. • S2- opetus • huoltajien tietoisuuden lisääminen 2. Lasten kehittymisen, kasvun ja oppimispotentiaalin maksimointi. • altistaminen suomen kielelle: ammattitaitoinen ja oppimiseen mahdollistava henkilökunta • tukimateriaalin käyttö, oppimisympäristön kehittäminen ja muokkaaminen oppimista edistäväksi 3. Varhaiskasvatuksen kokopäiväpedagogiikka.	• varhaiskasvatuksessa syrjäytymisuhan alla olevien lastenmäärän ennakointi • varhaiskasvatuksen ja esiopetuksen omat metodit ja toiminta sekä niiden seuranta, ennaltaehkäisevä työote ja yhteistyö eri toimijoiden kanssa • erilaisten tukitoimien tarpeessa ja piirissä olevat lapset • yhteisöllinen opiskeluhuolto suunnitelma. • yksilökohtainen opiskeluhuolto tarvittaessa • mahdollisuus hyvään johtamiseen suunnitelmaperusteisesti, koulutussuunnitelma tukee henkilöstön osaamista • suomen kieleen altistuminen ja malli kokopäivän ajan	S2 koordinoiva ja päiväkotien S2 vastaavat henkilöt ja varhaiskasvatuksen opettajat, johtava kuraattori

→

Taulukko 4. Kotoutumista kaiken ikää, osa 3/3

Tavoitteet	Toimenpiteet tiivistettynä	Mittarit	Vastuutahot
Kulttuurikasvatussuunnitelman toteutumisessa huomioidaan monikielisyys.	Toteutetaan sisällöt monikielisesti ja saavutettaviksi tarpeiden mukaisesti.		
Lukutaidon tukeminen.	S2-oppilaiden lukudiplomi. Kirjasto tarjoaa lukutukea varhaiskasvatukseen ja alkuopetukseen.	• osallistujamäärä	Kirjastot, koulut, päiväkodit

Elinikäisen oppimisen mahdollisuudet

Laaja-alaista oppimista vahvistavan opintopolun perusta luodaan esi- ja alkuopetuksen yhteistyönä. Maahanmuuttajataustaisten oppilaiden kotoutumista tuetaan jatkumona varhaiskasvatuksesta perusopetukseen moniammatillisen yhteistyön tuella. Laadukkaan kotipesäopetuksen avulla varmistetaan Seinäjoelle muuttaville oppilaille vahva pohja suomen kielen oppimiseen sekä tuetaan siirtymistä perusopetukseen sen eri vaiheissa. Opettajien kielitietoisen otteen myötä myös oppilaiden moninaista kielivarantoa tuodaan esiin oppimista rikastuttavalla tavalla.

Seinäjokisten koulujen kansainvälistymistä edesauttaa eri kieli- ja kulttuuritaustaisten oppilaiden ja henkilökunnan lisäksi tavoitteellinen kansainvälisen toiminnan lisääntyminen kaikilla koulutusasteilla. Yhdenvertaisuus kansainvälistymisessä niin koulujen kesken kuin niiden sisälläkin mahdollistaa jokaiselle seinäjokelaiselle oppilaalle ja opiskelijalle mahdollisuuden kasvaa kansainvälisyyteen.

Kaupungin panostus keskitettyyn kansainväliseen hanketoimintaan mahdollistaa sekä oppilaiden että opetushenkilöstön kansainvälisten liikkuvuuksien lisääntymisen. Henkilöstön täydennyskoulutuksen myötä opettajien kielitaito kehittyy ja koulut kansainvälistyvät. Erilaisten kielten ja kulttuurien arvostus edesauttaa jokaisen oppilaan positiivista kokemusta omaan kouluyhteisöönsä kuulumisesta. Hyvinvointi ja arvostava ilmapiiri mahdollistavat hyvän perustan aktiiviselle osallisuudelle ja oppimiselle.

Taulukko 5. Oppiminen ja osallisuus

Tavoitteet	Toimenpiteet tiivistettynä	Mittarit	Vastuutahot
Tulevaisuuden koulussa on enemmän kansainvälisyyttä ja varhaisempaa kielenoppimista. Seinäjoen sivistyspalvelujen osaaminen on kansainvälisesti tunnustettua ja toimii seudullisen ja kansallisen kansainvälisyyden kärkenä. Kansainvälisestä toiminnasta on tullut osa koulun arkea. Seinäjoella kasvaa kulttuurisesti moninaisessa maailmassa pärjääviä vastuullisia maailmankansalaisia. Oppimiseen liittyvä liikkuvuus lisää opiskelijoiden henkistä pääomaa. Katkeamattomat oppimispolut johtavat tutkintoihin.	Opettajat toimivat kansainvälisissä verkostoissa ja tekevät yhteistyötä ammatillisesti. Opettajien kansainvälinen osaaminen lisääntyy järjestelmällisen kouluttautumisen avulla. Kansainvälisten taitojen rinnalla vahvistetaan kansalaistaitoja ja globaalivastuuta. Kansainvälisyys ulottuu kaikkiin oppiaineisiin ja yhteistyöhön koulun ulkopuolisten toimijoiden kanssa Kansainvälisyyden toimintakenttä sisältää vahvempia yritys- ja työelämäyhteyksiä. Oppilaat löytävät kansainvälisyyteen reittejä. Henkilöstön osaamista vahvistetaan opiskelijoiden tueksi. Opettajat toimivat kansainvälisissä verkostoissa Ohjauksen mallia kehitetään ulkomaalaistaustaisten oppilaiden tueksi. Kehitetään koulutuspolkumahdollisuuksia.	• oppilaiden osallistumismahdollisuudet, omat toteutukset • yksilöllinen liikkuvuus, • leirikoulut, liikkuvuusprojektitoiminta, • osallistujamäärä	Sivistyksen ja hyvinvoinnin toimiala

Taulukko 6. Oppiminen ja osallisuus toisen asteen koulutuksessa

Toisen asteen koulutus	Toimenpiteet tiivistettynä	Mittarit	Vastuutahot
Toinen aste pystyy tarjoamaan merkityksellisen koulutusväylän. Opiskelijalle tarjotaan valintamahdollisuus siirtyä joko ammatilliseen tai lukiokoulutukseen. Lukiokoulutukseen siirtyvien määrän lisääminen, sillä kotoutuvista vain pieni osa siirtyy lukiokoulutuksen, vaikka taitoja olisikin. Jos opiskelijan kielitaito ja muut opiskeluvalmiudet vaativat tukea, hänellä on mahdollisuus osallistua tutkintoon valmentavaan koulutukseen (TUVA). Toiseen asteen koulutuksen suorittamainen on mahdollista myös aikuisille. Opiskelijat saavat lisäksi erityistä tukea opinnoissaan sekä kielellisien valmiuksien kehittämiseksi. Kotoutettavien opinnoissa ja henkilökohtaisessa elämässä kokemat haasteet pyritään ennakoimaan ja heille tarjotaan tukea syrjäytymisen ehkäisyyn sekä terveydellisten haasteiden käsittelemiseen. Toisen asteen koulutus mahdollistaa lähtökohdan työelämään tai jatko-opintoihin.	• tutkintokoulutukseen valmentavan koulutuksen (TUVA) tarjonta • toisen asteen koulutukseen ohjaus kotouttamisvaiheessa • yksilökohtaisten koulutussuunnitelmien tekeminen kotoutettaville • S2- ja alkavan suomen kielen opetus toisen asteen oppilaitoksissa • toisen asteen tutkintoon joustava siirtyminen ympäri vuoden, myös toisen asteen oppilaitosten välillä • vieras- ja kaksikielinen opetus tukemassa kotoutettavia • ohjaus- ja terveydenhuolto palveluiden saatavuus myös heikosti suomea puhuville • aikuisten kouluttautumisväylä avoinna myös kotoutettaville • yhteistyö ja suunnittelu eri toimijoiden kesken • oppimisen tukipalveluiden organisoituminen • toimijat mainittu taulukossa oikealla	• TUVA-koulutukseen osallistuneiden lukumäärä ja tätä kautta toisen asteen koulutukseen siirtyneiden lukumäärä • S2- ja alkavan suomen kielen opetukseen osallistuvien lukumäärä • tutkinnon suorittaneiden määrä ja tutkinnon keskeyttäneiden määrä • tutkinnon suorittamisen keston seuraaminen • koulutukseen osallistuneiden kotoutettavien lukumäärä • pudokkaiden lukumäärä	• Seinäjoen lukiot • Seinäjoen lukion aikuislinja • Seinäjoen terveysyhtymä • TE-keskus • Seinäjoen kotouttamispalvelut • Sedu • Sivistyksen ja hyvinvoinnin toimiala

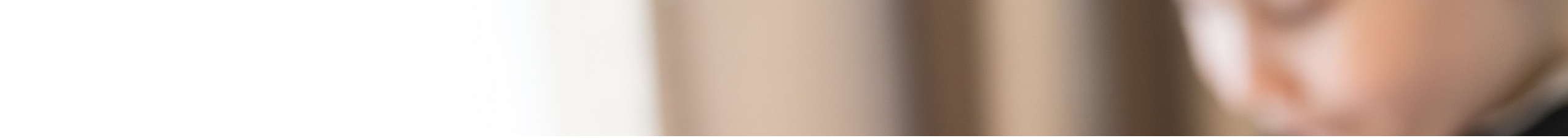

Esittelyssä:

Kotipesä-opetusmalli

Seinäjoella toteutetaan ns. kotipesäopetusmallia, jossa valmistavan opetuksen oppilaat integroidaan nopeasti yleisopetuksen luokkiin ja tuki oppilaalle jatkuu tarpeen mukaan vielä valmistavan vaiheen jälkeenkin. Kotipesäopetusta järjestetään keskittämiskouluissa.

Suurin osa maahanmuuttajataustaisista oppilaista osallistuu perusopetukseen valmistavaan opetukseen. Valmistava opetus on tarkoitettu vasta maahan tulleille oppilaille sekä sellaisille Suomessa syntyneille tai alle kouluikäisinä Suomeen tulleille maahanmuuttajataustaisille oppilaille, joilla ei puutteellisen suomen kielen taidon vuoksi ole vielä edellytyksiä opiskella perusopetuksen ryhmissä. Valmistavan opetuksen tehtävänä on luoda oppilaalle turvallinen oppimisympäristö, joka antaa hänelle mahdollisuuden tutustua ja sopeutua suomalaiseen kouluun, yhteiskuntaan ja kulttuuriin. Valmistavassa opetuksessa oppilas saa kielelliset, tiedolliset, sosiaaliset ja työskentelyn perusvalmiudet eteenpäin siirtymistä varten. ⟶

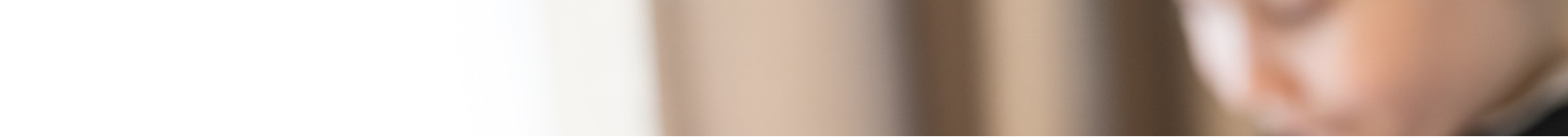

Valmistavan opetuksen alkaessa kartoitetaan oppilaan tarpeet, ja aivan alussa oppilas opiskelee vahvasti valmistavan opetuksen opettajan johdolla kotipesäluokassa. Jokaisella valmistavan opetuksen oppilaalla on kuitenkin alusta asti myös luokkapaikka yleisopetuksen luokalla, ja heti kun se on kielitaidon ja oppilaan muiden valmiuksien kannalta mahdollista, oppilasta integroidaan yleisopetuksen ryhmään ainakin taito- ja taideaineissa. Muihinkin perusopetuksen oppiaineisiin integrointi voi olla mahdollista jo varhaisessakin vaiheessa.

Kotipesäopetusmallissa voidaan tukea samanaikaisesti maahanmuuttajaoppilaita ja suomenkielisiä oppilaita sekä isoissa ryhmissä samanaikaisopetuksena että pienryhmissä. Tällöin opetuksesta vastaavat luokanopettaja/aineenopettaja ja kotipesäopettaja, joka voi toimia myös resurssi- ja S2-opettajana. Kotipesäopetus toimii joustavasti ja mukautuu vaihteleviin tilanteisiin oppilaiden haasteista riippuen. Kotipesäopetusmalli antaa mahdollisuuden tukea samanaikaisesti useampia oppilaita ilman erityisopetuksen erillisiä resursseja. Yhteisoppiminen kehittää kaikkien kielellisiä vahvuuksia, myös kantasuomalaisten. Sosiaaliset suhteet maahanmuuttajien ja kantasuomalaisten välillä vahvistuvat luonnollisesti. Kotipesäopetusmallilla on pystytty auttamaan kielellisten ongelmien kanssa kamppailevia oppilaita ja onnistuttu integroimaan maahanmuuttajaoppilaita osaksi suomalaista koulujärjestelmää.

Kohtaaminen kotoutumisen tukena

Nuoret kotoutujat ovat elämänvaiheessa, jossa uusiin olosuhteisiin muuttamiseen liittyy odotuksia ja toiveita, mutta myös epävarmuutta ja kysymyksiä omasta identiteetistä. Nuoret kotoutujat ohjataan heti maahan tultuaan oikeisiin kotoutumispolkuihin ja he saavat mahdollisuuden suorittaa mm. peruskoulun päättötutkinnon. On tärkeää taata nuorille opiskelun rinnalla luontevia tilanteita tutustua muihin nuoriin esim. ohjaamalla nuoria harrastus- ja vapaa-ajan toimintaan.

Taulukko 7. Oppiminen ja osallisuus , osa 1/2

Tavoitteet	Toimenpiteet tiivistettynä	Mittarit	Vastuutahot
Seinäjoki ennaltaehkäisee alueellista eriytymiskehitystä ja mahdollistaa kaupunginosien tasavertaisuuden ja hyvinvoinnin.	Asuntopoliittisen ohjelman linjausten mukaisesti turvataan monipuolinen asuntotuotanto sekä uusilla alueilla että täydennysrakennettaessa.	• omistus- ja vuokra-asumisen suhde kaupunginosittain • asuntopoliittisen ohjelman tavoitteiden toteutuminen	Elinvoima ja kilpailukyky, Kaupunkiympäristön toimiala, kaavoitus, Sevas Oy
Tiloja oppimiseen, harrastamiseen, työskentelyyn ja kansalaistoimintaan.	Kirjasto tarjoaa kaikille avoimia maksuttomia tiloja, laitteita ja opastusta niiden käyttöön. Nuorisopalvelut tarjoaa kaikille nuorille avoimia nuorten harrastus- ja kokoontumistiloja.	• kävijämäärä	Sivistyksen ja hyvinvoinnin toimiala, kirjasto, nuorisopalvelut, kansalaisopisto

→

Taulukko 7. Oppiminen ja osallisuus, osa 2/2

Tavoitteet	Toimenpiteet tiivistettynä	Mittarit	Vastuutahot
	Kansalaisopisto tarjoaa kaikille maahanmuuttajaryhmille (vakituiset, tilapäiset, työperäiset, pakolaiset, vaihto-opiskelijat) mahdollisuuden omaehtoiseen suomen kielen opiskeluun tasoilla A0-B1. Opintoja järjestetään yhteistyössä työvoimaviranomaisten ja erilaisten maahanmuuttajahankkeiden kanssa. Suomen kielen alkavia kursseja järjestetään ympäri vuoden ja eritasoisia jatkokursseja tarjotaan tarpeen mukaan lukuvuoden aikana. Kansalaisopisto tarjoaa yleisiin kielitutkintoihin valmentavaa koulutusta sekä järjestää Yleisiä kielitutkintoja ainoana Etelä-Pohjanmaan alueella. Perus- ja keskitason yleisiä kielitutkintoja järjestetään neljä kertaa vuodessa: elo-, marras-, tammi- ja maalis/huhtikuussa. Keskitason hyväksytty kielitaitotodistus on edellytyksenä Suomen kansalaisuuden saamiselle. Kansalaisopistossa LUKI-koulutus on suunnattu hidasta etenemistä tarvitseville maahanmuuttajille, joilla on vaikeuksia latinalaisten kirjainmerkkien oppimisessa tai joilta puuttuu luku- ja kirjoitustaito tai se on puutteellinen omalla äidinkielelläkin. Koulutus tarjoaa myös selviytymisvalmiuksia Seinäjoella ja koko suomalaisessa yhteiskunnassa esimerkiksi laskutaidon ja tietotekniikan opetuksen muodossa. Maahanmuuttajilla on mahdollisuus osallistua kaikille kansalaisopiston kursseille oman mielenkiintonsa ja harrastuneisuutensa mukaisesti. Monenlaiset kurssit ja harrasteopintoihin osallistuminen voivat tukea maahanmuuttajaa paitsi kielen oppimisessa myös kotoutumisessa ja kulttuuriin ja suomalaiseen työelämätietouteen tutustumisessa. Tällä toiminnalla on merkitystä myös sosiaalisten suhteiden luomisen ja yleensä yhteiskuntaan integroitumisen kannalta. Koulutuksensa ja taitojensa puolesta opetustehtäviin sopiva, työluvan omaava maahanmuuttaja, jonka opetusaine sopii kansalaisopistossa opetettavaksi, voi myös tarjota opetustaan opiston ohjelmaan. Vuosittain opistossa toimii noin 20 maahanmuuttajaa tuntiopettajina.		

Tiesitkö että,

Seinäjoen kansalaisopisto on Etelä-Pohjanmaan ainoa paikka, jossa voi suorittaa yleiset kielitutkinnot -testin.

Taulukko 8. Saavutettavat palvelut, osa 1/3

Tavoitteet	Toimenpiteet tiivistettynä	Mittarit	Vastuutahot
Viestintä palveluista on selkeää ja tarvittaessa selkokielistä (ja monikielistä).	Palvelut tehdään näkyväksi selkeästi eri viestintäkanavia käyttäen sekä testataan asiakkailla. Tuotetaan videoita eri palveluista. Palveluita kehitetään yhdessä asiakkaiden kanssa.	• tiedotteet ja niiden medianäkyvyys, somepäivitykset ja someanalytiikka, someseuraajamäärän kasvu yhteydenottojen/palautteen määrä ja uutiskirjeen tilaajamäärä	Kaikki toimialat
Hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen säilyy läpileikkaavana elementtinä eri toimialoilla.	Hyte-raportin mukaan.	• hyte-raportin mukaan	Elinvoiman ja kilpailukyvyn toimiala, Toimialojen johto
Kulttuuripalvelujen saavutettavuus.	Tehdään tiiviisti yhteistyötä Moni-Infon kanssa. Kulttuuripalvelujen tarjonnasta viestintä on selkeää ja saavutettavaa.	• kävijämäärä	Kulttuuripalvelut
Kirjastopalvelut ovat helposti saavutettavissa ulkomaalaistaustaisille seinäjokisille.	Kirjaston toimipiste ja kirjastoautopysäkit.	• aukiolotunnit, kirjastoautopysäkkien määrä	Sivistyksen ja hyvinvoinnin toimiala, kirjasto
Maahanmuuttajilla on pääsy aineistoihin, tietoon ja kulttuurisisältöihin	Tarjotaan omankielistä aineistoa, selkoaineistoa sekä suomen kielen opiskelumateriaaleja.	• kokoelmatilasto	Sivistyksen ja hyvinvoinnin toimiala, kirjasto

→

Taulukko 8. Saavutettavat palvelut, osa 2/3

Tavoitteet	Toimenpiteet tiivistettynä	Mittarit	Vastuutahot
Nuorisopalveluiden saatavuus.	Nuorisotilojen toiminta, leirit, retket. Nuorisopalveluiden harrastetilat. Erityis- ja etsivän nuorisotyön palvelut.	• aukiolotunnit	Sivistyksen ja hyvinvoinnin toimiala, nuorisopalvelut
Liikuntamahdollisuudet sekä –palvelut ovat maahanmuuttaja-asiakkaiden ulottuvissa.	Liikuntapalveluiden tavoitteena on, että maahanmuuttajat käyttävät jo olemassa olevia sisä-ja ulkoliikuntaverkostoja sekä palveluita. Tavoitteena on tukea yhdenvertaista osallistumista kaikille avoimeen yhteiseen liikuntatarjontaan. Tarvittaessa järjestetään tuettuja ohjauspalveluita tai tutustumismahdollisuuksia, jotta siirtyminen ryhmätoimintaan tai omaehtoiseksi liikkujaksi sujuisi vaivattomasti. Liikuntapalvelut tarjoaa liikuntaneuvontaa, jossa voidaan henkilökohtaisella tasolla kartoittaa henkilön / perheen liikuntaan liittyviä tarpeita. Maahanmuuttajalapset ovat mukana esiopetuksen ja 1-6 luokkalaisten uinninopetuksessa. Tarvittaessa järjestetään erityisesti maahanmuuttajille suunnattuja alkeisuimakouluja myös aikuisille. Yhteistyö alueen liikuntaseurojen kanssa on tiivistä.	• kävijämäärät liikuntapaikoilla. • liikuntaneuvontaan osallistuvien määrä	Sivistyksen ja hyvinvoinnin toimiala, liikuntapalvelut

→

Taulukko 8. Saavutettavat palvelut, osa 3/3

Tavoitteet	Toimenpiteet tiivistettynä	Mittarit	Vastuutahot
Liikuntapalvelujen tiiviimpi yhteistyö Maahanmuuttajien ohjaus- ja neuvontapalvelun kanssa.	Tehdään ja suunnitellaan työntekijöiden ja maahanmuuttaja asiakkaiden tarpeisiin kohdennettua tiedottamista. Maahanmuuttaja perheille järjestetään urheiluseurojen kanssa yhteistyössä messut, jossa kerrotaan liikuntaharrastamisen mahdollisuuksista.	• järjestettyjen tapahtumien määrä/vuosi • tiedotusmateriaalin valmistus	Sivistyksen ja hyvinvoinnin toimiala, liikuntapalvelut Sivistyksen ja hyvinvoinnin toimiala, opetuspalvelut Maahanmuuttajien ohjaus- ja neuvontapalvelu Moni
Tiedetään nykyistä paremmin palvelujen käytöstä sekä maahanmuuttajien odotuksista ja toiveista. Tietoa käytetään palvelujen kehittämiseen. Kulttuuripalvelut ovat helposti saavutettavia eri taustoista tuleville kaupunkilaisille.	Selvitetään palvelujen käyttöä käytössä olevalla tietopohjalla. Toteutetaan erillinen selvitys tai kysely maahanmuuttaja-asiakkaille.	• tehty selvitys kyllä/ei. • analysointi ja tulosten huomiointi.	

Tiesitkö että,

Kirjasto välittää Monikielisen kirjaston ja Venäjänkielisen kirjaston aineistoja asiakkailleen maksutta. Näistä voi tilata täydennystä kirjaston kokoelmiin eri kielillä.

Esittelyssä:

Seinäjoen kansalaisopisto ja Työllistämö

Kansalaisopistolla tarjotaan hidasta etenemistä vaativille kotoutujille kielikoulutusta ja suomalaiseen yhteiskuntaan integroitumiseen tarvittavia perustaitoja. Näitä perustaitoja ovat esimerkiksi numeeriset taidot, tietokoneen käyttö, kulttuuri- ja yhteiskuntataidot, jotka helpottavat suomalaiseen yhteiskuntaan sopeutumista. Kansalaisopistolla on eri tasoisia suomen kielen kursseja iltaopetuksena sekä kotoutumiskoulutusta päivittäin.

Työllistämö on tarkoitettu 29 vuotta täyttäneille työttömille tai työttömyysuhanalaisille ja maahanmuuttajille. Työllistämön tavoitteena on osaamisen vahvistaminen, työllisyyden tai koulutusväylän löytyminen. Näihin tavoitteisiin pyritään ryhmä-, yksilö- ja työvalmennuksella. Valmentautuminen tapahtuu toiminnallisin ja luovin keinoin, opiskelemalla sekä työtä tekemällä.

Esittelyssä:

Ohjaamo

Ohjaamo on alle 30-vuotiaille suunnattu neuvonta- ja ohjauspalvelu, joka kokoaa eri toimijat saman katon alle. Ohjaamosta saa tietoa, tukea ja neuvontaa esimerkiksi koulutukseen, työllistymiseen, hyvinvointiin ja arkeen liittyvissä asioissa. Ohjaamossa työskentelee mm. työllistymisen, nuorisoalan, koulutuksen ja sosiaalityön ammattilaisia, jotka ovat paikan päällä nuoria varten.

Ohjaamon palvelut ovat kaikille avoimia ja maksuttomia. Ohjaamossa voi asioida myös nimettömänä. Ohjaamoon voi tulla ajanvarauksella tai ilman ajanvarausta. Kaikki palvelut ovat saatavilla sekä suomeksi että englanniksi.

Seinäjoen Ohjaamo on osa valtakunnallista Ohjaamo-verkostoa.

Kunnan kotouttamispalvelut ja sosiaali- ja terveyspalvelut – yhteinen tehtävä

Sosiaali- ja terveyspalvelut siirtyvät v. 2023 hyvinvointialueen järjestettäväksi toiminnaksi. Etelä-Pohjanmaan hyvinvointialue järjestää toimivat sosiaali- ja terveyspalvelut kaikille alueen asukkaille ja tulevaisuudessa yhteistyö kunnan ja hyvinvointialueen kesken on oleellista saumattoman palvelun toteutumisessa, kun vastuu kiintiöpakolaisten vastaanottamisesta siirtyy vahvemmin kunnan palveluksi. Palvelut ovat saavutettavissa myös erityisryhmät ja erikieliset huomioiden. Seinäjoen kaupunki tukee asukkaiden osallisuutta ja myös sosiaali- ja terveyspalvelut ovat omatoimisuutta tukevia ja kannustavia. Sosiaali- ja terveyspalveluilla vastataan tuen tarpeisiin elinkaaren eri vaiheissa. Toimialan henkilöstöä koulutetaan eri kulttuurien ja kieliryhmien sujuvaan palveluun.

Kotoutumisen piirissä olevat uudet asukkaat saavat erityistä tukea alkuvaiheessa ja siten oppivat käyttämään tarvitsemiaan palveluja itsenäisesti.

Taulukko 9. Kotouttamista hyvinvointipalveluissa, osa 1/2

Tavoitteet	Toimenpiteet tiivistettynä	Mittarit	Vastuutahot
Kiintiöpakolaisten vastaanottoon jo kotoutuneiden asiakkaiden osallistamista.	Kannustetaan vapaaehtoistoimintaan kotoutumisen päättyessä tai sen päätyttyä.	• kotouttamisen mittarit	Pakolaistyö, muut viranomaistahot
Uusien turvapaikansaaneiden kuntalaisten ohjautuvuus pakolaistyöpalveluiden piiriin heti kuntaan muutettuaan.	Itsenäisten muuttajien ohjaaminen Pakolaistyöhön.	• kotouttamisen mittarit	Pakolaistyö, Sosiaali- ja terveystoimiala, muut viranomaistahot
Kaupunki huolehtii maassa- ja maahanmuuttajaväestön kotoutumisesta sitä tukevilla palveluilla.	Seinäjoen kaupungin pakolaistyöryhmä koordinoi toimijoiden verkostomaista kotoutumistyötä.	• kotoutumissuunnitelmien määrä	Pakolaistyö ja Sosiaali- ja terveyspalvelut

→

Taulukko 9. Kotouttamista hyvinvointipalveluissa, osa 2/2

Tavoitteet	Toimenpiteet tiivistettynä	Mittarit	Vastuutahot
Kiintiöpakolaisten vastaanottaminen ja kotouttaminen.	Seinäjoen kaupungissa toimii erillinen pakolaistyön työryhmä, joka vastaa kiintiöpakolaisten kotouttamisen järjestelyistä.	• kiintiöpakolaisten määrä	Kunta, pakolaistyö, Sosiaali- ja terveystoimiala
Alaikäisinä turvapaikanhakijoina maahan saapuneille turvataan opiskeluun ja työelämään osallistumisen olosuhteet.	Pakolaistyön yksikössä toimii nuorten palveluun keskittynyt sosiaaliohjaaja.	• nuorten määrä • opiskelupaikat • työllistymisaste	Sosiaali- ja terveystoimiala
Kaikille maahanmuuttajille laaditaan tarpeen mukainen alkukartoitus ja kotoutumissuunnitelma.	Suunnitelmat laaditaan eri toimijoiden välisenä yhteistyönä.	• suunnitelmien määrä, lkm. • työllistymisaste	Pakolaistyö, sosiaali- ja terveystoimiala
Sujuvat sosiaali- ja terveyspalvelut ovat saavutettavissa eri kielillä.	Käytetään kaupungin hyväksymiä tulkkauspalveluja, tehdään julkaisuja ja lomakkeita eri kielillä.	• palvelukielten määrä	Pakolaistyö, sosiaali- ja terveystoimiala
Varmistetaan henkilöstön osaaminen erityiskysymyksissä esim. kidutettujen ja sota-alueilta tulevien palvelutarpeet ja ihmiskaupan uhrit.	Henkilöstölle järjestetään koulutusta.	• toteutuneet koulutukset	Pakolaistyö, sosiaali- ja terveystoimiala

Esittelyssä:

Seinäjoen kaupungin pakolaistyö

Seinäjoen kaupungin vetovoimaisuus Etelä-Pohjanmaalla näyttäytyy kotoutuvien asiakasmäärän kasvussa. Kasvukeskus on saanut useamman (läheisten kuntien vastaanottokeskuksessa) turvapaikansaaneen rekisteröitymään Seinäjokiseksi ensimmäisenä kuntapaikkanaan. Kaupungilla toimineen vastaanottokeskuksen asiakkaita on valinnut mahdollisuuden jäädä Seinäjoelle kotoutumaan. Osa puolestaan on viehättynyt kaupungin ympäristöstä sekä monipuolisista palveluista muuttamalla toiselta paikkakunnalta kesken kotoutumisen. Seinäjoen kaupungin tahtotila kansainvälistymiseen ilmenee myös kiintiöpakolaisten vastaanoton säännöllistymisessä. Pienempien kiintiöpakolaisryhmien vastaanotto lähes vuosittain on tarjonnut vastaanottojärjestelyjen ja palveluiden vakinaistumisessa sekä niiden kehittymisessä. Pakolaistyö pyrkiikin vastaamaan koulutuksesta, konsultaatiosta ja tiedottamisesta pakolaisasioissa kuntalaisille.

Seinäjoella toimineen alaikäisten ilman huoltajaa saapuneiden turvapaikanhakijoiden ryhmäkodin myötä uutena työmuotona pakolaistyö tarjoaa täysi-ikäistyneille nuorille jälkihuoltoa. Erityinen painopiste työssä on suunnattu tukemaan näitä nuoria Seinäjoelle kotoutumisessa ja ammatillisissa opinnoissaan sekä työllistymisessä. →

Esittelyssä:

Seinäjoen kaupungin pakolaistyö

Kotoutuvien asiakasmäärän kasvaessa pakolaistyö on saanut muovautua vastaamaan niihin kotouttamisen haasteisiin, joita kotoutuva kohtaa Seinäjoelle asettautuessaan. Kotoutumispalveluiden tarjonnan monialainen verkostoyhteistyö on kasvanut yli toimialarajojen sekä mahdollistanut asiakaslähtöiseen kotouttavaan toimintaan. Työssä keskitytään asiakkaan arjen tukemiseen ja asiakasta osallistavaan palveluun koko perhekokonaisuus ja asiakashistoria huomioiden. Pakolaistyö vastaa Seinäjoella asuvien pakolaisten ja turvapaikansaaneiden lakisääteisistä kotouttamispalveluista. Kotouttamispalveluja tarjotaan kolmen vuoden ajalta ensimmäisestä väestörekisterimerkinnästä alkaen.

Pakolaistyön toiminnalla pyrimme edistämään myönteistä sekä osallistavaa monikulttuurista kehitystä kaupungissamme. Tavoitteena on asiakkaan kotouttaminen Seinäjoelle, suomalaiseen yhteiskuntaan, itsenäiseksi, aktiiviseksi kansalaiseksi, oman kulttuurisen identiteetin säilyttäen.

Terveyspalvelut

Kaikilla kotipaikkaoikeuden saaneilla maahanmuuttajilla on oikeus kunnan järjestämiin peruspalveluihin. Kotouttamisen myötä tarkoituksena ei ole luoda rinnakkaispalveluita, vaan tehokkaan alkuohjauksen avulla saada maahanmuuttajat käyttämään samoja palveluita kuin muutkin kun-talaiset. Lähtökohtana on, että maahanmuuttajille järjestetään erillispalveluita ainoastaan silloin, kun se on tarkoituksenmukaista tai edellyttää erityisosaamista. Uuden maahanmuuttajan kotoutumisessa tärkeä rooli on myös tulokkaalla itsellään. Lähtökohtana tasavertaiseen osallistu-vaan kuntalaisuuteen on tulokkaan omien toimintaedellytysten turvaaminen.

Lasten ja nuorten terveyspalveluissa maahanmuuttajataustaisten raskaana olevien naisten, lasten, nuorten ja heidän perheidensä palvelut to-teutuvat samojen periaatteiden ja valtakunnallisten suositusten mukaisesti kuin muidenkin kaupunkilaisten. Yksilölliset tarpeet, kuten tarve tulkkipalvelujen käyttöön, huomioidaan. Aiempi terveyshistoria kartoitetaan mahdollisimman kokonaisvaltaisesti, kun maahanmuuttajataustainen asiakas tulee äitiys- ja lastenneuvolan, kouluterveydenhuollon tai opiskeluterveydenhuollon asiakkaaksi.

Asiakkaat, jotka eivät ole aiemmin saaneet rokotuksia tai eivät tiedä rokotuksistaan, saavat tarvittavat rokotteet yksilöllisen ohjelman mukaan. Terveystarkastukset ja muut vastaanottokäynnit toteutetaan valtakunnallisten toimintamallien mukaisesti, mutta yksilöllistä harkintaa soveltaen. Maahanmuuttajia ohjataan asioimaan lähipalveluiden lisäksi myös muissa lasten ja nuorten terveyspalveluiden palveluyksiköissä (ehkäisy-neuvola, puheterapia, perheneuvola) sekä kaupungin muissa ja kolmannen sektorin toimijoiden tarjoamissa palveluissa. Yhteistyötä muiden toimijoiden kanssa tehdään tarpeen mukaan.

Lasten, nuorten ja heidän perheidensä perehdyttäminen uuden kotimaan terveydenhuoltojärjestelmään tapahtuu vähitellen ja siinä apuna on jokaiselle asiakkaalle tehtävä henkilökohtainen hyvinvointi- ja terveydenhoitosuunnitelma. Henkilöstöltä palveluiden toteuttaminen edellyttää riittävän ajan varaamista vastaanottokäynneille ja niiden valmisteluun sekä osaamista, jota on ylläpidettävä jatkuvasti. Toimintojen lähtökohtana on nuorten kasvun ja kehityksen tukeminen. →

Seinäjoen terveyskeskus järjestää perusterveydenhuollon palvelut Terveydenhuoltolain 1326/2010 mukaisesti. Lääkärien ja sairaanhoitajien vastaanottotoiminta on keskitetty y-taloon, jossa toimii myös päivystys ympäri vuorokauden. Äitiys- ja perhesuunnitteluneuvola toimii Huhtalassa Myllyparkissa. Psykologi- ja perheneuvontapalvelut toimii omana yksikkönään keskellä kaupunkia. Kirkonkrannissa toimivat aikuisneuvolan terveydenhoitajat. Siellä tehdään tarvittavat maahanmuuttajien terveystarkastukset. Lastenneuvola, koulu- ja opiskeluterveydenhuolto sekä hammashoito tapahtuvat lähipalveluna useissa yksiköissä. Suun terveydenhuollossa tehdään ensimmäiset tarkastukset ja ns. kokonaishoidot maahanmuuttajille mahdollisimman nopeasti heti terveystarkastusten jälkeen. Tavoitteena on hammaspäivystyskäyntien väheneminen. Lasten hammashoito järjestetään lähihoitolassa ja lasten kohdalla noudatetaan seinäjokisten määräaikaistarkastusten ja yksilöllisen hoidon tarpeen mukaista aikataulua.

Kulttuurierot ja erilaiset terveysongelmat aikaansaavat uusia vaatimuksia terveydenhuollolle. Terveydenhoitopalveluiden tarve riippuu siitä, onko kyseessä paluumuuttaja, kiintiöpakolainen vai vastaanottokeskuksesta saapunut pakolainen. Pakolaisleiriltä saapuville suoritetaan terveystarkastus heidän saavuttuaan Seinäjoelle, kun taas turvapaikanhakijalle tämä tarkastus on suoritettu usein vastaanottokeskuksessa. Terveystarkastuksen tavoitteena on hoidettavissa olevien tai suojatoimia edellyttävien tartuntatautien löytäminen tulotarkastuksessa, rokotussuojan varmistaminen, psyykkisten ongelmien ehkäisy, tunnistaminen ja hoito sekä terveyspalvelujen käytön opastus. Kaikkien ulkomaalaisryhmien kohdalla pyritään järjestämään tarvittavia tulkkipalveluita, kunnes maahanmuuttajat oppivat kommunikoimaan suomen kielellä.

Pakolaisten ja muiden maahanmuuttajien kotoutumisen alkuvaiheen tulkkauskustannukset korvataan valtion varoista silloin, kun kyseessä on sosiaali- ja terveydenhuollon palveluista tai kotoutumista tukevien palveluiden käyttöön ohjaamisesta.

Taulukko 10. Terveydenhuollon palvelut

Tavoitteet	Toimenpiteet tiivistettynä	Mittarit	Vastuutahot
Peruspalvelut ja niiden toimivuus, ml. sähköiset palvelut.	Alkutarkastukset tehdään sujuvasti ja ohjaus mahdollisimman nopeasti normaalien palvelujen piiriin.	• käyntimäärä(alku-tarkastukset, neuvola, koulu- ja opiskelu-terveydenhuolto, lääkäri-ja hoitajavastaanotto, hammashoito)	Terveystoimi
	Käytetään tulkki- ja kääntäjäpalveluja entistä tehokkaammin.	• tulkkipalvelujen käyttö	
Toimijoiden osaaminen, monikulttuurisuustaitojen kehittäminen.	Haavoittuvien ryhmien tarpeiden tunnistaminen mm. naiset, lapset ja iäkkäät. Kehitetään maahanmuuttajaperheiden ohjausta ja palvelutarpeiden tunnistamista sekä varmistetaan henkilökunnan osaaminen.	• oma-arviointi • palautteet	
Yhteistyö ja verkostojen kehittäminen ja koordinointi.	Kehitetään yhteistyötä sosiaali- ja terveyspalveluiden toteutetun yhteistyön kuvaus sekä kuntien maahanmuuttotyön kesken kotoutumiseen liittyvissä palveluissa (mm. yhteistyökokoukset).		

4.3. Elämäni Seinäjoki

Kotoutuminen on kaksisuuntainen prosessi, jonka onnistumiseksi on tärkeä toimia yhdessä maahanmuuttajataustaisten asukkaiden kanssa. Tavoitteena on monikulttuurisen ilmapiirin edistäminen vahvistamalla vuoropuhelua maahanmuuttajien ja kaupungin välillä. Samalla syrjäytyneisyyden ja yksinäisyyden kokeminen vähenee.

Erilaisten väestöryhmien tarpeet huomioidaan kaikessa kaupungin toiminnassa. Maankäytön ja tilojen suunnittelussa kuullaan eri ryhmiä, jotta kaikkien tarpeet tulisivat huomioiduiksi. Kaupunki huomioi yhteiskäyttöisyyden, tilojen joustavan käytön sekä mahdollisuudet asukkaiden kohtaamiseen.

Seinäjoen osallisuusmalli kannustaa asukkaita aktiivisuuteen ja tarjoaa mahdollisuuksia osallistua kaupungin suunnitteluun ja päätöksentekoon. Osallisuusmalli antaa mahdollisuuden kokeilla uusia tapoja osallistua myös maahanmuuttajataustaisille asukkaille. Tavoitteena on ottaa maahanmuuttajat aktiivisina toimijoina mukaan lähiöiden ja keskustojen kehittämishankkeisiin ja oppia heiltä.

Taulukko 11. Hyvien väestösuhteiden toimivuus, osa 1/2

Tavoitteet	Toimenpiteet tiivistettynä	Mittarit	Vastuutahot
Seinäjoki luo kumppanuuksia asukasjärjestöjen, seurakuntien ja muiden yhteisöjen kanssa. Vapaaehtoistoiminnan lisääminen kotouttamistyössä.	Kv. ystävyysseurojen aktiivinen tukeminen, seurat kotoutumisen tueksi. Maahanmuuttajaedustus mukaan vaikuttamiselimiin tai oma vaikuttamiselin.	• yhteiset illat ja tapahtumat, lkm. • osallistuminen kyllä/ei	Elinvoiman ja kilpailukyvyn toimiala
Rakennetaan elinvoimaisia kaupunginosia ja kyliä lisäämällä asukkaiden vaikutusvaltaa elinympäristön asioihin.	Osallistuvan budjetoinnin pilotti asuinalueilla. Yhteisötreffit, tapahtumat alueilla.	• osallistuvan pilotoinnin kokeilun toteutuminen, kyllä/ei • yhteiset illat ja tapahtumat, lkm	Elinvoiman ja kilpailukyvyn toimiala, Kaupunkiympäristön toimiala, Sivistyksen ja hyvinvoinnin toimiala

→

Taulukko 11. Hyvien väestösuhteiden toimivuus, osa 2/2

Tavoitteet	Toimenpiteet tiivistettynä	Mittarit	Vastuutahot
Tieto suomalaisen yhteiskunnan toiminnasta ja kaupungin palveluista tavoittaa seinäjokiset maahanmuuttajat.	Kehitetään sähköisiä palveluja ja vieraskielisiä internetsivuja. Lisätään viestinnässä selkosuomea.	• sivustojen kuukausittaiset kävijämäärät sekä neuvontapalvelujen asiakasmäärä	Maahanmuuttajien ohjaus- ja neuvontapalvelu sekä viestintäverkosto
Monikulttuurisen ilmapiirin edistäminen vahvistamalla vuoropuhelua etnisten vähemmistöjen tai heitä edustavien järjestöjen ja kaupungin välillä.	Maahanmuuttajien kansalais- ja asukasraati. Järjestetään kohtaamistapahtumia eri puolilla Seinäjokea yhteistyössä järjestöjen ja asukkaiden kanssa.	• tapahtumat, lkm. • osallistuneet; lkm.	Elinvoima ja kilpailukyky Maahanmuuttajien ohjaus- ja neuvonta MONI
Edistetään yhteiskunnallista ja kulttuurista vuoropuhelua.	Kirjasto järjestää tapahtumia yhteistyössä alueen eri toimijoiden kanssa.	• tapahtumien määrä • osallistujat, lkm.	Sivistyksen ja hyvinvoinnin toimiala, kirjasto
Maahanmuuttajien yhteiskunnallinen osallistuminen mahdollistuu paremmin.	Etsitään toimenpiteitä äänestysaktiivisuuden nostamiseksi. Osallistuminen suoran demokratian kokeiluihin.	• äänestysaktiivisuus • ehdokkaiden osuus väestöstä vaaleissa, %	Elinvoima, MONI, Konsernipalvelut, valtuustoryhmät
Helpotetaan maahanmuuttajien osallistumismahdollisuuksia päätöksentekoprosesseihin.	Lisätään selkosuomea nettisivustolle. Maahanmuuttajien foorumi päättäjien kanssa.	• suoran demokratian kokeilut, lkm • nettisivusto selkosuomeksi, kyllä/ei	Elinvoima ja kilpailukyky, Viestintäverkosto

Esittelyssä:

Ystäväksi maahanmuuttaja-äidille – toiminta ja kaveritoiminta

Mannerheimin lastensuojeluliiton Pohjanmaan piiri tarjoaa maahan muuttaneille naisille ystävätoimintaa sekä kaveritoimintaa 6-17 vuotiaille lapsille ja nuorille. MLL kouluttaa vapaaehtoisia toimintaan ja on tukemassa ystävyyden alkutaivalta.

Ystäväksi maahanmuuttajaäidille -toiminnan kautta maahan muuttaneet naiset saavat suomenkielisen ystävän. Ystävän kanssa puhutaan suomen kieltä sekä tutustutaan Seinäjoen kaupunkiin. MLL:n toiminnassa järjestetään lisäksi ryhmämuotoisia yhteistapaamisia, joissa voi tavata lisää uusia ystäviä.

Kaveritoiminnan kautta lapset ja nuoret saavat aikuisen kaverin, joka tukee lasta elämän erilaisissa tilanteissa. Kaverin kanssa puhutaan suomen kieltä ja toiminnassa tehdään lapselle mieluisia asioita. Kaveritoiminnassa voi tutustua esimerkiksi Seinäjoen harrastusmahdollisuuksiin ja saada mielekästä tekemistä vapaa-ajalle.

MLL:n toiminnassa on loistava mahdollisuus tutustua toiseen kulttuuriin!

5.

Seuranta ja arviointi

5. Seuranta ja arviointi

Kotouttamisohjelman seurantaa ja arviointia varten perustetaan kaupunginjohtajan nimeämä toimialojen yhteinen työryhmä, jonka tehtävänä on seurata ja arvioida ohjelman toteutumista. Toimialat raportoivat työryhmälle vastuulleen kuuluvien toimenpiteiden aikatauluttamisesta ja toteutumisesta. Työryhmä raportoi ohjelman etenemisestä kaupungin johtoryhmälle sen linjaaman raportointiaikataulun mukaisesti. Johtoryhmässä sovitaan tarvittavasta valmistelusta poliittiseen päätöksentekoon. Hyvinvointialueen kanssa sovitaan yhteisistä toimintamalleista ja kumppanuudesta kotouttamiseen liittyen.

Tilastoja kotoutumisohjelman tueksi

1. Ulkomaalaistaustaiset Suomessa 1990–2020

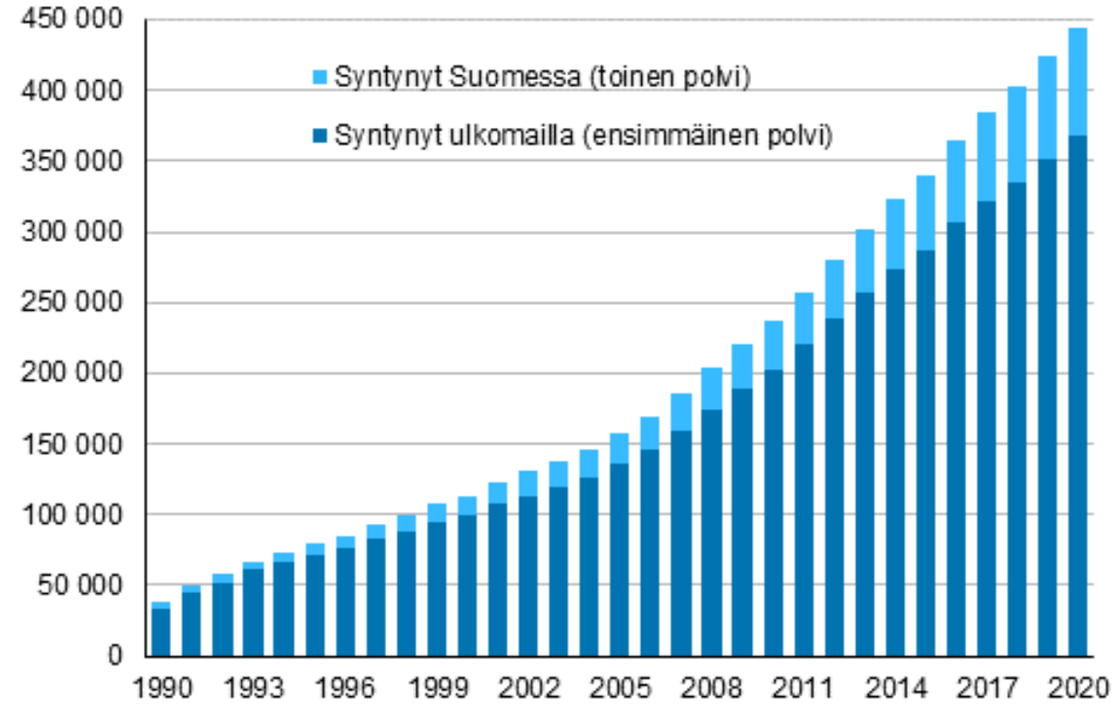

Lähde: Väestörakenne 2020, Tilastokeskus

Taulukko 12. Etelä-Pohjanmaan maahan- ja maastamuutto 2010-2020 maanosittain, osa 1/2

	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Yhteensä											
Maahanmuutto	502	620	619	594	487	357	425	500	527	588	511
Maastamuutto	155	181	175	164	170	204	215	217	242	194	198
Nettomaahanmuutto	347	439	444	430	317	153	210	283	285	394	313
Eurooppa											
Maahanmuutto	405	506	488	470	375	251	279	305	376	368	393
Maastamuutto	122	152	148	135	135	176	177	173	196	148	167
Nettomaahanmuutto	283	354	340	335	240	75	102	132	180	220	226
Afrikka											
Maahanmuutto	10	30	46	26	12	21	19	13	15	28	11
Maastamuutto	2	1	3	1	6	0	1	0	2	0	1
Nettomaahanmuutto	8	29	43	25	6	21	18	13	13	28	10
Amerikka											
Maahanmuutto	11	17	19	26	33	26	11	18	18	29	33
Maastamuutto	15	14	13	16	10	13	23	18	10	16	14
Nettomaahanmuutto	-4	3	6	10	23	13	-12	0	8	13	19

Lähde: Muuttoliike, Tilastokeskus 2021

→

Taulukko 12. Etelä-Pohjanmaan maahan- ja maastamuutto 2010-2020 maanosittain, osa 2/2

	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Aasia											
Maahanmuutto	65	59	55	63	55	47	112	108	92	156	68
Maastamuutto	4	12	10	8	4	5	7	12	18	15	8
Nettomaahanmuutto	61	47	45	55	51	42	105	96	74	141	60
Oseania											
Maahanmuutto	7	7	3	7	8	4	0	14	5	6	3
Maastamuutto	12	2	1	4	12	6	3	7	8	7	5
Nettomaahanmuutto	-5	5	2	3	-4	-2	-3	7	-3	-1	-2
Tuntematon											
Maahanmuutto	4	1	8	2	4	8	4	42	21	1	3
Maastamuutto	0	0	0	0	3	4	4	7	8	8	3
Nettomaahanmuutto	4	1	8	2	1	4	0	35	13	-7	0

Lähde: Muuttoliike, Tilastokeskus 2021

Taulukko 13. Suomen kansalaisuudet saaneet 2010-2020 ikäryhmittäin

		2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Koko maa	Yhteensä	4334	4558	9087	8930	8260	7921	9375	12219	9211	9649	7816
	0 - 17	1204	1157	2897	2918	2526	2301	2944	3544	2712	2622	2158
	18 - 34	1384	1630	2992	3091	3073	3043	3349	4413	3311	3478	2793
	35 - 54	1460	1431	2680	2458	2183	2131	2578	3620	2663	2989	2361
	55 -	286	340	518	463	478	446	504	642	525	560	504
Etelä-Pohjanmaa	Yhteensä	39	49	68	117	82	83	75	130	107	141	106
	0 - 17	9	15	17	24	18	21	12	28	30	37	21
	18 - 34	11	14	26	44	39	33	38	57	38	49	42
	35 - 54	17	16	14	41	20	26	21	41	30	43	36
	55 -	2	4	11	8	5	3	4	4	9	12	7

Lähde: Muuttoliike, Tilastokeskus 2021

Taulukko 14. Vieraskieliset Seinäjoella, 31.12., osa 1/2

	2015	2016	2017	2018	2019	2020
venäjä	240	240	250	255	270	268
viro, eesti	200	199	202	190	189	178
arabia	17	57	57	55	105	147
englanti	84	97	95	95	95	109
thai	83	92	88	92	95	100
turkki	62	73	81	85	92	96
ukraina	39	39	46	58	78	87
Muu kieli	72	72	84	88	86	85
kurdi	16	22	29	54	68	79
persia, farsi	30	46	63	53	53	51
espanja	36	38	34	33	38	48
nepali	24	28	29	37	37	43
vietnam	31	33	39	41	42	42
kiina	38	33	36	39	40	41
burma	44	43	40	38	37	39
unkari	29	26	26	28	29	31
romania	33	23	24	23	33	27
albania	19	20	21	22	27	26

Lähde: Tilastokeskus, väestörakennepalvelu 2021

→

Taulukko 14. Vieraskieliset Seinäjoella, 31.12., osa 2/2

	2015	2016	2017	2018	2019	2020
tagalog, pilipino	10	...	10	...	15	25
swahili, suahili	21	21	25	28	20	21
saksa	20	21	20	18	20	21
puola	23	23	23	25	25	18
ruanda, kinjaruanda, njaruanda	21	20	18	17	17	18
joruba	23	30	29	22	22	17
bulgaria	17	21	18	16	16	17
bengali	...	13	10	10	13	16
moldova, moldavia	...	...	...	...	13	13
liettua	...	10	10	11	12	12
portugali	...	...	...	13	12	11

Lähde: Tilastokeskus, väestörakennepalvelu 2021

3. Ulkomaan kansalaiset kunnittain 2020

Kunnan tai useamman kunnan yhdessä on kotoutumislain mukaan laadittava kotouttamisohjelma (32 §). Ohjelman tarkoitus on edistää kotoutumista ja monialaista yhteistyötä. Ohjelma hyväksytään kunkin kunnan kunnanvaltuustossa ja tarkistetaan vähintään kerran neljässä vuodessa. Kotouttamisohjelma otetaan huomioon myös kunnan talousarviota ja -suunnitelmaa laadittaessa (kuntalaki 110 §).

Lisätietoa kotouttaminen.fi

Kotouttamisohjelma työryhmä v. 2020-2021

Erkki Välimäki
elinvoimajohtaja

Riitta Suojanen
aikuissosiaalityön johtaja

Raakel Pöyry
pakolaiskoordinaattori

Jaana Hurme
kansainvälisten asioiden koordinaattori

Tilaa kaikille

Seinäjoen kotouttamisohjelma 2021-2025

Julkaisija:
Seinäjoen kaupunki

Valokuvat:
Seinäjoen kaupungin kuvapankki

Ulkomaan kansalaiset kunnittain 2020
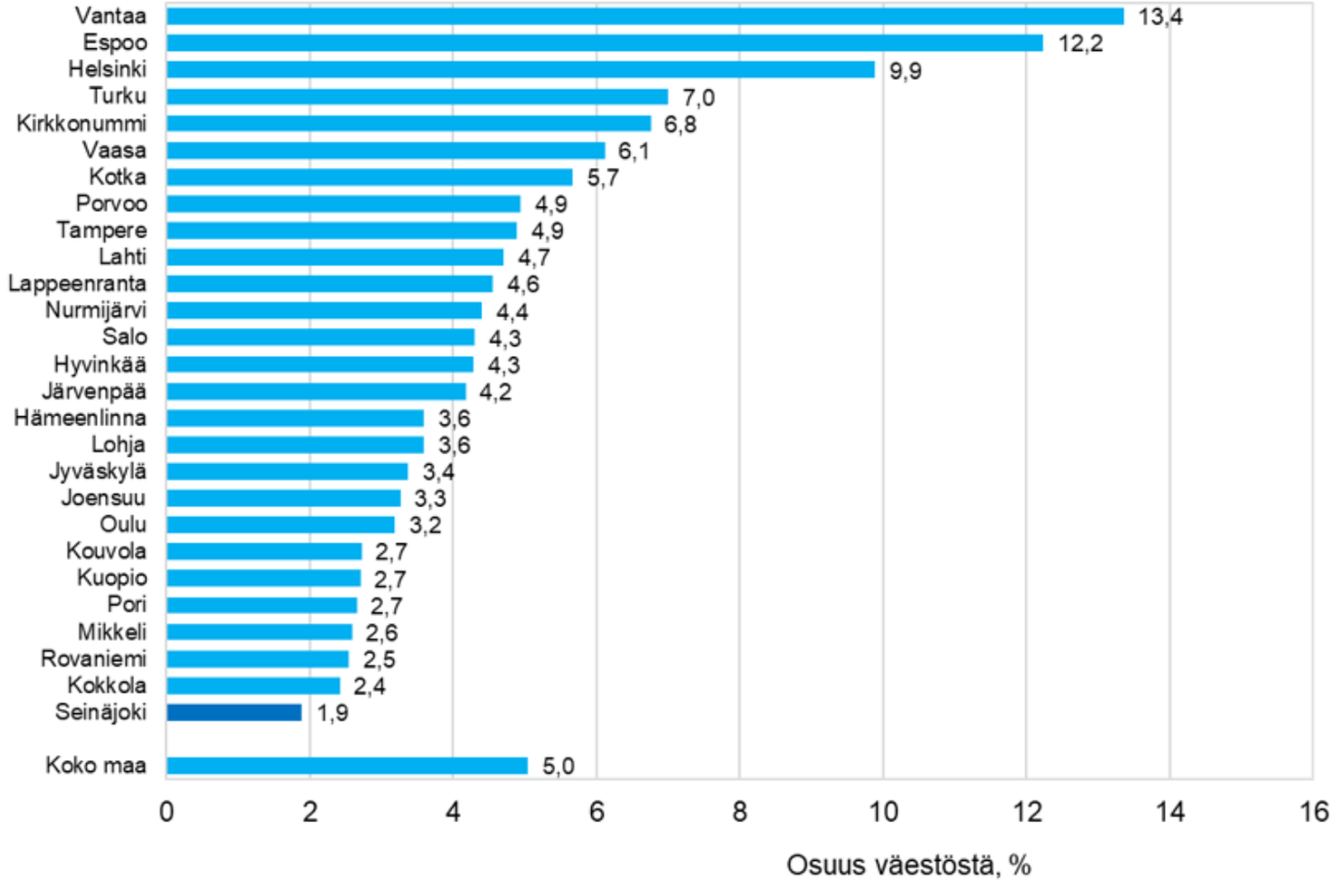
yli 40 000 asukkaan kunnat